

Plenum

Torsdag 25.2.2021 kl. 16.02—19.46

2.1. Muntlig fråga om stängningsåtgärder under undantagsförhållandena (Mari Rantanen saf)

Muntligt spörsmål MFT 25/2021 rd

Muntlig frågestund

Talman Anu Vehviläinen: Ledamot Rantanen, Mari.

Debatt

16.02 **Mari Rantanen ps:** Arvoisa puhemies! Hallitus on tänään pitänyt tiedotustilaisuuden, jossa se on kertonut koronarajoitusten tiukentamisesta sekä poikkeusolojen julistamisesta. Tätä toimenpidettä on perusteltu muuntoviruksella sekä teho-osastojen kuormituksella, joka erityisesti HUS-alueella on ollut suurta. Nyt kuitenkin nämä niin kutsutut sulkutoimet ovat tulossa voimaan vasta 8.3., noin puolentoista viikon kuluttua. Voisitko kertoa nyt, arvoisa pääministerin sijainen, kansalaisille, mistä on kysymys, jos tänään todetaan hätätila ja puolentoista viikon päästä vasta ryhdytään näihin sulkutoimiin?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Saarikko.

16.03 **Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tärkeää käydä yhdessä läpi tämä aikataulus. Ensinnäkin tuo ajatus 8.3. alkavasta sulunomaisesta tilasta Suomessa koskee nyt sitä ravintoloiden kolmen viikon kiinnioloajanjaksoa. Samassa yhteydessä hallituksen näkemys on, että etäopetukseen siirtyisivät yläkoululaiset, toinen aste ja korkeakoulut. Kaikki muut, tänäänkin julkisuudessa mainitut toimet, kokoontumisrajoitukset tai julkiseen liikenteeseen liittyvät rajoitukset, voidaan alueviranomaisten päätöksellä laittaa toimeen niin pian kuin mahdollista. Miksi ravintoloiden osalta voidaan toimia vasta 8.3.? Tämä perustuu keskusteluun eduskunnan johdon kanssa siitä, millä aikataululla on mahdollisuus tuo lainsäädäntö tämän talon läpi viedä niin, että se huolellisesti ja perusteellisesti valiokunnissa ja tässä salissa käsitellään.

Puhemies Anu Vehviläinen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemaan seisomaan. — Edustaja Rantanen, Mari.

16.04 **Mari Rantanen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä kun ministeri Saarikko otti esiin nämä ravintolarajoitukset, niin onko teillä tarkoitus niputtaa nämä kaikki ravintolat nyt tässä yhteydessä yhteen, vai onko tarkoitus se, että kenties yökerhot, baarit ja ruokaravintolat erotetaan toisistaan? Jos olette päättymässä siihen, että kaikki ravinto-

Punkt i protokollet PR 15/2021 rd

lat menevät kategorisesti kiinni kolmeksi viikoksi, niin onko teillä tarkoitus nyt kytkeä kenties tähän tämmöiseen take away -ruoan hakuun myöskin tämä alkoholin ulosmyynti, joka osaltaan voisi helpottaa ravintolayrittäjien asemaa?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ja ministeri Saarikko.

16.05 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on faktakäsitystä siitä, että ravintolat valitettavasti ovat yksi sellainen kohde, jossa koronavirus on tässä maassa, niin kuin maailmallakin, levinnyt. Näitä paikkoja on toki myös muita, ja keskeisin päätös koronarajoitusten osalta tähän mennessä on tehty koskien maan ulkorajoja, jotka niin ikään olivat iso riski taudin leviämisen näkökulmasta.

Ravintoloiden rajoittamiseen valmistellaan lainsäädäntöä aukioloaikojen ja anniskelujen osalta tiukentavasti. Se tuodaan eduskuntaan niin ikään mahdollisimman pian, mutta tämä kolmen viikon sulkua koskeva lainsäädäntö on tismalleen samankaltainen kuin se, minkä eduskunta sai viime vuonna käsiteltäväksi, ja siinä kaikkia ravintoloita lähtökohtaisesti kohdellaan samantarvoisesti. Esitys pitää sisällään, niin kuin viime vuonnakin vastavassa tilanteessa — korona jatkuu nyt toista kevättä keskuudessamme — mahdollisuuden niin kutsuttuun take awayhin eli noutoruokamahdollisuuden.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Halla-aho.

16.06 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, rouva puhemies! Koronakriisissä on nähty sama mielenkiintoinen ilmiö kuin muutama vuosi sitten, kun terrori-iskut koettelivat Eurooppaa, nimittäin se, että jostakin syystä EU:ssa on helpompaa rajoittaa liikumista ja olemista jäsenmaiden sisällä kuin liikkumista rajojen yli. Betoniporsaita ja piikkilankaa sai huoletta vetää julkisille paikoille, mutta jos samaa tehtiin sisärajoilla, komissiolta tuli hyvin helposti noottia ja valitusta vapaan liikkumisen rajoittamisesta. Näin on nykyin.

Hallitusta on kiitettävä siitä, että rajaturvallisuuden suhteen on viimein ryhdytty toimiin komission jyrähtelyistä huolimatta. Kansallisten koronatoimien hyöty on hyvin rajallinen, jos tartuntoja ja virusmutaatioita tulee samaan aikaan rajojen yli esteettä. Kysyisin: miten hallitus aikoo torjua taudin leviämistä naapurimaista myös työmatkaliikenteen ja muun niin sanotun välttämättömän liikenteen mukana?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Ohisalo.

16.07 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset kysymyksestä.

Euroopan unionin mittakaavassa Suomen rajapolitiikka ja jo kohta vuoden ajan tehdyt päätökset ovat olleet itse asiassa tiukimmasta päästä. Suomi on tietysti liittynyt Schengenin vapaan liikkuvuuden alueeseen, ja siellä ajatus on se, että ihmiset, tavarat, palvelut liikkuvat kätevämmiin, ja Schengeniä ollaan tällä hetkellä kehittämässä myös paremmin vastaamaan tällaisiin kansainvälisiin kriisitilanteisiin.

Se, mitä hallitus lisäksi on tehnyt, on se, että on pyrkinyt jatkuvasti lisäämään niitä terveydenhuollon ammattilaisia, jotka ovat ennen kaikkea ministeri Kiurun puolella ja kunti-

Punkt i protokollet PR 15/2021 rd

en ja aluehallintoviranomaisten alaisuudessa, että saadaan rajoille lisää ihmisiä, jotka voivat tehdä sitä testausta, että jokainen maahantulija testataan, ja sen lisäksi lisää ihmisiä, jotka voivat asettaa ihmisiä karanteeneihin. Tätä kaikkea tarvitaan, mutta yksikään maa tässä maailmassa ei ole ollut valmiina sellaisten testausmäärien nostamisiin, mitä tämän kriisin aikana on jouduttu tekemään, ja nyt pakkotestausmalli on [Puhemies koputtaa] vähitellen tulossa käyttöön.

Puhemies Anu Vehviläinen: Haluan todeta, että tästä samasta aiheesta, korona-aiheesta, on tehty lukuisia joukko kysymyksiä, joten tulemme käyttämään tästä kyselytunnista suurimman osan koronan käsittelyyn. — Ja seuraava puheenvuoro, edustaja Juuso.

16.09 Kaisa Juuso ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt jäi taas mikrofoni pois päältä. Voitteko avata?

Arvoisa puhemies! Vajaa vuosi sitten perussuomalaiset ihmettelivät täällä, miksi lentoasemilla ei ollut testausta ulkomailta Suomeen tuleville kansalaisille. Silloin ymmärrettiin, että testauskapasiteettia oli vähän, ja jostain syystä sitten, kun testauskapasiteetti kuitenkin lisääntyi tässä koko ajan, ei edelleenkään ei lähdetty siihen, että oltaisiin tehty nämä testaukset pakollisiksi. Meillä on tälläkin hetkellä voimassa tartuntatautilain 16 §, joka käsittääkseni antaa aveille mahdollisuuden pakollisiin terveystarkastuksiin rajalla. Mikäli nämä rajatarkastukset olisi otettu käyttöön jo paljon aikaisemmin, meidän ei tarvitsisi rajoittaa toimintoja sillä tavalla kuin nytten. Minusta hallitus on nukkunut ruususenunta. Miksi ihmeessä te ette ole tuoneet tätä esitystä pakollisista rajatarkastuksista ja terveystarkastuksista aikaisemmin?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Kiuru.

16.10 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Terveysturvallisuus toimii täydellisesti silloin, jos olemme tilanteessa, että rajojen volyymi on sen kaltainen, että me pystymme aidosti nämä kaikki ihmiset testaamaan. Ja ensimmäistä kertaa, toisin kuin edustaja Juuso antoi ymmärtää, me olemme hallituksena tehneet tämän muuntoviruksen johdosta todella kovan ratkaisun, eli tämä rajavolyymi on laskettu sille tasolle, että vain aivan välttämättömin liikenne tosiasiaassa tulee läpi. Se on iso kysymys yhteiskunnan kannalta, mutta se on tehty terveysturvallisuuden mahdollistamiseksi rajoilla ja tämä testaus on ulotettu kaikille rajoille.

Olen itse elokuussa jo ottanut esille tämän rajaturvallisuuskokonaisuuden, ja sitä on riskiperustaisesti laajennettu jo silloin nimenomaan siltä pohjalta, mitä eduskunnassa on toivottu ja haluttu, ja itse olen ollut tässä etulinjassa vaatimassa näitä vahvoja toimia. Se, mikä tässä on tärkeää, on se, että avi on eilen tehnyt lopulta sen kauan odotetun päätöksen, johon heitä on ohjattu nämä ajat, [Puhemies koputtaa] että pakkotestaus tulee kaikille Suomen rajoille käyttöön, ja siitä ei enää voi rajoilla missään [Puhemies koputtaa] olosuhteissa kieltäytyä.

Punkt i protokollet PR 15/2021 rd

Puhemies Anu Vehviläinen: Muistutan jälleen minuutin puheenvuoroista sekä ministereiltä että edustajilta. — Seuraavaksi edustaja Tavio.

16.11 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Koronaeristäytyminen ja rajoitustoimet ovat varmasti kansanterveydessä jollain aikavälillä näkyvä haitta. Kysyisin sitä, että nyt kun liikuntapaikkoja suljetaan, niin mitä tulee tilalle. Minua huolestuttaa varsinkin, kun nuorten harrastamismahdollisuuksia kavennetaan, nuoret eivät liiku. Tästä liikkumattomuudesta seuraa kaikille ikäryhmille varmasti fyysistä haittaa, fyysisiä ongelmia, mutta näistä seuraa myös mielenterveysongelmia, siitä eristäytymisestä, liikkumattomuudesta. Haluaisin hallitukselta tähän selvennystä, miten te oikein laitatte ihmiset liikkumaan nyt Suomessa, mitä te oikeasti teette menetettyjen liikuntamahdollisuuksien tilalle. Ja kysyisin: miten te arvioitte näiden rajoitusten hyödyt ja haitat, niin että haitat eivät siis muodostu käytännössä hyötyjä suuremmiksi?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Saarikko.

16.12 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin haluan kaikkia eduskuntapuolueita hallituksen puolesta kiittää hyvästä yhteisestä keskustelusta tänään, jossa hallitus halusi informoida suunnitelmistaan koko eduskuntaa, kaikkia sen puolueita ja myös antaa oppositiopuolueille mahdollisuuden niille samoilta koronatilanteeseen liittyville kysymyksille.

Tämä aihepiiri on valtavan tärkeä. Koronarajoitusten oikea-aikaisuus, oikeasuhteisuus ja vaikuttavuus ovat kultavaa’alla punnintaa. Sitä ovat tehneet Suomi ja Suomen eduskunta, sitä ovat tehneet kaikki maailman maat. Me olemme tarjonneet taloudellista tukea yrityksille, kulttuurialalle. Me olemme kohdistaneet lisäeuroja sosiaalitoimeen, viimeimmäksi tänään taloudelliset tuet kunnille sosiaalitoimen tukemiseen, toisen asteen koulutuksen helpottamiseen.

Nuorten ja lasten osalta hallituksen kanta on kirkas. Me lähdemme aikuiset ensin -ajattelusta, ja se tarkoittaa, että nämä lasten ja nuorten [Puhemies koputtaa] ensinnäkin vain nuoriin yläkouluikäisistä ylöspäin painottuvat rajoitukset [Puhemies koputtaa] harrastusten ja lähikouluopetuksen osalta rajautuvat kolmeen viikkoon.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Orpo.

16.13 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin oli nyt hyvä kuulla, että jospa tämä pakkotestaus vihdoinkin rajoilla toteutuu: jo oli aikakin, sillä nyt tilanne on kieltämättä hyvin vakava. Tämä virusmuunnos on erilainen koronavirus kuin se, minkä kanssa me olemme olleet aikaisemmin tekemisissä, ja tämä on meidän kaikkien otettava todella vakavasti. Jos tämä kasvu jatkuu myös tautitapauksissa, niin se uhkaa vakavasti meidän tehohoitoamme ja sitä, että ihmiset saavat hyvää hoitoa, jos he sairastuvat koronavirukseen.

Haluan myöskin sanoa kokoomuksen puolesta sen, että tämä ei edelleenkään ole hallitus—oppositio-kysymys, tämä on yhteinen haaste. Tämä on yhteinen haaste, jossa me ponnistelemme. Me odotamme hallitukselta, jolla on valta ja vastuu, johtovastuu tässä, että te tuotte hyviä esityksiä, ja me sitoudumme siihen, että ne nopeasti ja asiallisesti käsitellään eduskunnassa, arvioidaan niiden tarkoituksenmukaisuus ja riittävyys. Viime kädessä on

Punkt i protokollet PR 15/2021 rd

kaikessa kysymys siitä, että me nyt vältämme ylimääräisiä kontakteja, ja vetoankin kaikkiin suomalaisiin, [Puhemies koputtaa] että kontaktit, kaikki ylimääräiset, [Puhemies koputtaa] jätetään pois, ja kysynkin pääministerin sijaiselta: eikö tämä ole se oleellinen asia?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ja ministeri Saarikko.

16.15 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan lausua lämpimät kiitokset oppositiojohtaja Orpolle ja kokoomuksen eduskuntaryhmälle tästä tavasta, millä haluatte tunnistaa tämän haasteen olevan todellakin yhteinen. Niin kuin sanottua, meillä on paljon erilaisia näkemyksiä, meistä varmasti jokainen kansanedustaja on tämän päivän aikana saanut kansalaisten viestejä erilaisista huolista, erilaisia tarkentavia kysymyksiä, ja lupaan osaltani koko hallituksen puolesta, että me teemme parhaamme ja tuomme tänne ajantasaista, hyvää lainsäädäntöä, ja myöskin että viestimme suomalaisille olisi yhteinen.

On juuri näin: virus on erilainen, se leviää aggressiivisemmin, vauhdikkaammin, ja siksi olemme hyvin samanlaisessa tilanteessa kuin missä moni Euroopan maa on ollut jo aikaisemmin. Juuri nyt on toimittava, nyt viimeistään on toimittava, on toimittava myös ennakoidusti. Ja kun olemme viestineet tästä kolmen viikon sulun ajasta Suomessa, niin se on ravintolalainsäädäntöä, se on koulujen siirtymistä etäopetukseen yläkoulusta eteenpäin, [Puhemies koputtaa] mutta se on myös käyttäytymistä kaikilta meiltä, [Puhemies koputtaa] oman arjen muutosta siksi ajaksi vähintään — ja varmasti, valitettavasti, myös sen jälkeen.

Puhemies Anu Vehviläinen: Aika! Edustaja Laiho.

16.16 Mia Laiho kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Korona on tullut rajojen yli Suomeen riittämättömien rajatoimien takia, ja sen takia aikaisemmin on jouduttu laittamaan lapset ja nuoret etäkouluun ja myöskin rajoittamaan harrastuksia, ja nyt taas he joutuvat tähän asemaan. Haluaisinkin kysyä: millä tavalla te tulette nyt varmistamaan sen, että lapset ja nuoret saavat sen riittävän tuen, mitä he tarvitsevat etäkouluaikana? Useat kunnat ovat ottaneet kouluterveydenhoitajia rokotustoimintaan, koska ei ole yksityisiltä hankittu niitä rokotuspalveluita. Nyt tarvittaisiin kaikki kouluterveydenhoitajat pysymään kouluissa tukemassa näitä lapsia ja nuoria, jotka tarvitsevat tukea. Ja kuten olemme nähneet myöskin, nuoret voivat huonosti. Me emme voi ohittaa tätä, emme edes poikkeustilanteessa. Miten tulette antamaan tukea lapsille ja nuorille?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Saramo.

16.17 Opetusministeri Jussi Saramo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallitus on vastannut lasten ja nuorten oppimis- ja hyvinvointivajeeseen monin toimin. Viime keväänä tehtiin massiivinen tukipaketti, jonka myötä varhaiskasvatukseen kohdistettiin 14 miljoonaa, perusopetukseen 70 miljoonaa, lukioon 17 miljoonaa ja ammatilliseen koulutukseen 30 miljoonaa euroa. Näistä tukipaketeista on tullut valtavan hyvää palautetta kentältä, kun on voitu palkata sinne kuntiin, sinne kouluihin aikuisia, jotka ovat pystyneet paikkaamaan näitä oppimisvajeita ja auttamaan myös muunlaisissa ongelmissa.

Punkt i protokollet PR 15/2021 rd

Mutta on aivan totta, että pelkästään näitä ongelmia korjaamalla tästä ei selvitä vaan pitää päästä mahdollisimman nopeasti siihen tilanteeseen, että kaikki lapset ja nuoret voivat olla lähiopetuksessa. Tähän hallituksen nyt tekemät linjaukset tähtäävät, että tämän sulun jälkeen meillä on niin tiukat rajoitukset aikuisten kontakteille ja jatketaan niitä aikuisten rajoituksia, [Puhemies koputtaa] että lapset ja nuoret voivat elää normaalisti [Puhemies koputtaa] siellä kouluissa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Kiuru.

16.18 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Myös omalta tontiltani haluan sanoa, että me saimme tänään nimenomaan niitä uusia resursseja lisätalousarviossa myöskin lasten ja nuorten palveluihin kohdistaa ja myös viime vuonna saimme lisätalousarviossa aika potin tähän samaan tarkoitukseen.

Mutta halusin vielä kommentoida edustaja Laihon argumenttia siitä, että koronavirus on tällä Suomessa nimenomaan sen takia, että se on päästetty rajojen yli. Tämä on ehkä hiukan suoraviivainen kanta. Totta kai korona tulee sieltä, mistä se on alun perin lähtenyt liikkeelle, ja kaikissa olosuhteissa me tulemme kamppailemaan maailmassa sen kanssa, että koronavirus tulee olemaan silloinkin, kun Suomen kotoperäinen tilanne on parempi. Mutta on muistettava, että meidän haasteenamme on se, että ihmiset, jotka on ohjattu rajoilla karanteeniin, eivät ole karanteenissa pysyneet, ja tämä on vakava kysymys. Esimerkiksi meidän naapurimaassamme Eestissä juuri tällä hetkellä keskustellaan siitä, miksi näiden ihmisten karanteeni ei pidä, koska silloin tämä korona pääsee leviämään. Minä en haluaisi liian yksinkertaisia totuuksia kuitenkaan [Puhemies koputtaa] välittää kansalaisille totuutena.